

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Florentino Legorburu Etxebeste Tito

*Pasaia,
Gipuzkoa
(1930-2017)*

Aurkibidea

Biografia

Arrokaundieta baserrian jaioa; aita Jaizkibelgoa zuen eta ama Hondarribiako. Hamar senidetik zortzi atera ziren aurrera. Herriko eskolan ibili zen. Baserriko lanetan ikasi zuen umetatik. Hamalau urterekin saregile hasi zen lanean, eta hori izan du lanbidetzat, beste makina bat lan ere probatu dituen arren: Luzuriaga lantegian ere ibili zen, baita bakailaoa deskargatzen eta artzain ere. Arrokaundieta baserritik Eguzkialdera joan ziren bizitzera, artean gaztetxoa zela. Arraunean ibili da: 1956an lehen bandera irabazi zuten Kontxan. Donibaneko batekin ezkondu zen.

Zintak

PAS-023

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia - Odriozola Zugarramurdi, Irati
- **Data:** 2011-06-16
- **Iraupena:** 80 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider
- **Transkribatzailea(k):** Alkorta Agirrezabala, Jon

PAS-024

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia - Odriozola Zugarramurdi, Irati
- **Data:** 2011-06-16
- **Iraupena:** 64 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

PAS-032

- **Proiektua:** Pasai Donibaneko Euskal Memoria
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia - Pasai Donibaneko Euskal Memoria
- **Data:** 2011-12-16
- **Iraupena:** 79 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

PAS-033

- **Proiektua:** Pasai Donibaneko Euskal Memoria
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia - Pasai Donibaneko Euskal Memoria
- **Data:** 2011-12-16
- **Iraupena:** 35 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

PAS-034

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-12-22
- **Iraupena:** 73 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

PAS-035

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-12-22
- **Iraupena:** 35 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Euskara galarazita zegoeneko garaia

- **Erref:** PAS-023/004
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:04:38. **Bukatu:** 00:05:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Eskolan dena erdaraz egin behar izaten zuten; euskara galarazita egon zen hainbat urtetan. Behin arazoak izan zituzten guardia zibilekin euskaraz hitz egiteagatik.

2. Lehengo umeak zoriontsuagoak

- **Erref:** PAS-023/007
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:08:11. **Bukatu:** 00:09:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

<p>Lehen gazteak zoriontsuagoak omen ziren. Gutxi behar izaten zuten jolasteko. Harrika ibiltzen ziren jolasean Lezokoen kontra. Orduko hainbat jolas aipatzen ditu.</p>

Transkripzioa

- Gerrateko gauzak oso tristiak dia. Ta gu oso pozik bizi giñan, oain baino poza gehiokin gazteiya, e. Beste gauz bat zan e, oaingoakin konparatzeko. Oain, nik neetzako, ez dakit ba, jolasten'e gaur jendiak ez daki gu ibiltzen giñan bezela. Guk jolastu asko iten genun. Guk hemen kalia ez bagiña kalea ez bagiña, oso gutxitan jaixten giñan kalea, mendiyan ibiltzen giñan gu jolasten. Gerran ibiltzen giñan e, gu gerreruak izandu gea, lezotarren kontra ta harriyak, harri pillak preparatu ta harrika ta. Kalea etortzen giñanian, ba mendiyan ibiltzen giñan gu amarrutan ta korrika bai Gaztelutxo, kaskoko mendi hoitatik honea beheraiño korrika bata bestiai ezin harrapatu ta; bueno. "Tren avios", geo "Antxobiri konkon", geo [ainluzetan], ta geo txibakin e bai, ta gauz askotan ibiltzen giñan gu e, orduan. Kalia, kalea etortzeko amorrutan eoten giñan.

3. Kalean beti jolasean

- **Erref:** PAS-023/009
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:09:52. **Bukatu:** 00:10:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

<p>Kalera etortzen ziren bakoitzean jolasten aritzen ziren. Orduko jolasak aipatzen ditu.</p>

Transkripzioa

- Eta noiz jolasten zenuten, asteburutan eo?
- Bai, kalea etortzen giñan egunero.
- Eunero?
- Eunero etortzen bagiñan eunero; ez beti ez genun gauza berdiña iten baiño bai bai, gehienian amarrutan, esaten dizut ba, amarrutan. Hola jartzen giñan sei laun lepotik helduta bakotxa bata bestiai, ta bestiak salto. Sei eo zortzi laun. Eta bat zea in behar zun harrapatu zure gaiñea ez salto iteko ahal baldin bazan. Ta harrapatzen bazenun salto in baiño lehenuotik zu libre eta bestia jarri, geo harren gaiñea salto iteko; ta holaxe ibiltzen giñan. Gauza politak zien hoiek denak. "Atxibiri konkon" bat hola jartzen zan, geo atzekaldetik zuri bestia hola helduta eta haiyen gaiñea salto iten zenuen. Bai,. ta hola. Oso jolas politak zian. Politak. Pelotan'e piskat ibiltzen giñan, asko ez.

4. Eskuz egindako pilotekin jokatzeko

- **Erref:** PAS-023/010
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:10:46. **Bukatu:** 00:11:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Pilotan ibiltzeko, eskuz egindako pilotak erabiltzen zituzten. Pilotak nola egiten zituzten azaltzen du.

5. Txori arrak harrapatzen

- **Erref:** PAS-023/013
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:13:32. **Bukatu:** 00:15:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Lehen neguan hegaberak harrapatzen zituzten; horretarako zer teknika erabiltzen zituzten azaltzen du. Txori emeak aske uzten zituzten, arrek hobeto abesten baitzuten. Harrapatutako txoriak oparitu egiten zituzten.

6. Umetako arrantza

- **Erref:** PAS-023/014
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:15:56. **Bukatu:** 00:18:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Umetan arrantzan ibiltzen ziren ibaian, gauez. Orduan zer arrain harrapatzen zituzten aipatzen ditu. Itsasoan ere ibili izan da arrantzan Florentino.

7. Sareekin lanean

- **Erref:** PAS-023/015
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:18:08. **Bukatu:** 00:19:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

<p>Sareekin egin izan du lan, eta orduko teknikak azaltzen ditu.</p>

Transkripzioa

- Beste gaiñeakuan hola arrantza jun izandu gea, nik sarian eiten nuen lana, sarian eiten nuen lana eta barkun [...] nagusiak eta iten zuenian geo pruebak itea sariak eta probatzea, motorrak eta probatzea juaten zian ta orduan juaten giñan gu eun guzirako beakin. Goizian ateatzen giñan ta iñularreako etxea etortzen giñan barku bat prueba in ta geo, bai. Beste gaiñeakuan, oso polita zan e, nik ez nun behiñ'e ikusi hola nola mozten dituzten sariak, nola altxatzen zituzten hoi zan ateduna. ateuna esaten genuna. Ateuna da bakarrik aitzen dana. Bi ate eamaten ditu horrek, sarian aurrekaldetik, aurrian ematen ditu. Ta harrekin joaten da saria irikitzen harrekin, denak dijoazte arrastaka, saria onduan ta ate hoiyek zabaltzen dute, altura ematen diote; ta gaurko egunian, berriz, oso ezberdiña dakate

hasi aparatuak, saria goro, behero arraiya nun markatzen duten aparatuak dazkite, dena dena, saria gorao ibili eo behero ibili. Ta aparatuak markatzen duten bezela, arraiya harrapatzen dute. Baiño orduan, arraiya nahikua zan. Arraiya orduan harrapatzen zan...

8. Soberako arraina baratzer

- **Erref:** PAS-023/016
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:19:15. **Bukatu:** 00:20:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Fauna » Natura » Itsas fauna » Arrainak

Laburpena:

<p>Lehen arraina aukeran zegoen, eta soberan zegoena baratzer botatzen zuten.</p>

Transkripzioa

- Guk ekarri degu astuakin San Pedrotik, gabarra kargatu, leatzen buruba, leatzen burua, xapuak, bixiguak, txitxarro ta holakua zelairako ta zelaian zabaldu, oso ona zan, hori zelairako oso gorotz ona zan. Gaurko eunian zapoik ez dezu botako ez, bixiguik ere ez. Ba orduan dena, aukera zan. Arraiya ekartzen zuten. Barkua betia etortzen zan, hemen gaur atea ta bihar biharko "ya" esaten zan bezela. Arraiya tope inda etortzen zian, betia, bodega betiakin etortzen zian, arraiya. Oan, berriz, jangoikuan etxea juaten dia hillabete oso-osuak-eta pasatzen dituzte, bi hillabete-hiru hillabete igual etxea etorri gabe, han hor Ameriketa aldian ez dakit non deskargatzen dituzte, gero kamioiekin ta ekartzen dute arraiya.

9. Sareak prestatzeko lana

- **Erref:** PAS-023/019
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 00:23:13. **Bukatu:** 00:26:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Sareak nola prestatzen zituzten eta nola funtzionatzen duten azaltzen du.

10. Sareak konpontzeko teknikak

- **Erref:** PAS-023/020
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:26:32. **Bukatu:** 00:27:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

<p>Sareak hausten zirenean, nola konpontzen zituzten azaltzen du.</p>

Transkripzioa

- Eta sariak hausten zianen e bai?
- Sariak hausten zianian ba, aberiya batzutan kriston aberiyak eta geo haiyek in behar dia, konpontzekua baldin bazan konpondu eskuz, dana eskuz ta orratzak hartu, orratzakin lehenbizi in behar dezu garbitu dena ondo, koapilloak dana ondo, baiño ez zaitezela deskuidatu zeatik izaten da zuk hasteko [oina bana?] jarri behar diozu, bat, lotzeko, ta geo maillak, según ze maillak, askotan igual bi mailla zabaleran eamaten dituzu aberi guztian; bestian, berriz, igual hiru eo lau. Ta behin hiru ero lautik gora hasi ezkeo han puska bat sartu bihar da, puska bat. Bestela lan asko ematen du aberiya horrek, eamaten du bukatzen.
- Ta lan hortan zuek aitzen ziñazten?
- Bai, bai, gu. Exeita jarri alki batian, lurrian aitu izandu gea lurrian. Abilidadia orduan gehio zeon lurrian. Geo, alkiyakin, geo gerriya, beti gerri makurrian, beti gerri makurrian. Igual pasatzen zenun goiz guztia aberi batian e, ezertako altxa gabe. Orratza bestiak bete eta zuk segi lanian.

11. Sareak armatzeko pausoak

- **Erref:** PAS-023/021
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:27:40. **Bukatu:** 00:29:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Sareak armatu egiten zituzteneko prozesua azaltzen du.

12. Sareak egitea vs sareak konpontzea

- **Erref:** PAS-023/022
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:29:34. **Bukatu:** 00:30:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

<p>Saregile gehienak gizonak ziren, baina baziren emakumeak ere. Sareak egitea eta konpontzea bi zeregin desberdin ziren, eta denek ez zekizkiten biak egiten.</p>

Transkripzioa

- Ta denak gizonezkoak aitzen ziñazten saregille?
- E?
- Gizonezkoak denak saregille?
- Bai. Bazian emakumiak. Hemen San Juanguak bazian, aber: Juanita, Elvira, Maria, Erramunda. Geo, hemen PISBEn, PISBEn ibili izandu dia Erramunda; hoiyek bi ahizpa uste det ziala. Bai, hemen San Juango asko. Bueno, ezautu degu, bai. Arrasteruan, ezautu ditut nik e bost emakume, bai, arrastero saillian. Baiño hemen PISBEn, orduan, gehio bazian, bai, PISBEn. Gero, saria iten zutenak. Karo, saria iten dunak eta aberiyak oso ezberdiña da. Saria iten duna, iten zuenak aberiyak-et iten ez daki, ez

zekiten. "Pues nere koiñata baten..., andria oain siestan do, harrek saria ingo zizun baiño aberirikketa ez zekiten iten. Ez, saria in bai.

13. Sareak nola egiten ziren

- **Erref:** PAS-023/023
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:30:39. **Bukatu:** 00:32:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Sareak nola egiten ziren azaltzen du.

14. Arraiekin egindako txikizioa

- **Erref:** PAS-023/024
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:32:08. **Bukatu:** 00:34:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Beraiek egindako sareekin era guztietako arrainak harrapatzen zituzten. Sare mota okerra erabiltzeagatik, txikizioa egin zen arraiekin. Orduko gorabeherak azaltzen ditu.

15. Arrantzarako sareak eta teknikak

- **Erref:** PAS-023/026
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:37:05. **Bukatu:** 00:39:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantza-orokorra
- Itsasoa » Arrantzako administrazioa eta legeak

Laburpena:

Araudiak aipatutako sareak zergatik ez ziren erabiltzen azaltzen du. Arrantzarako teknika ugari zeuden eta haiei buruz hitz egiten du.

16. Teknologia hobetzeak arrainei eragindako kaltea

- **Erref:** PAS-023/027
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:39:38. **Bukatu:** 00:42:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak

Laburpena:

Arraina asko hondatu da azken urteotan. Lehen arraina bilatzeko teknika sinpleagoak erabiltzen zituzten.

17. Lehengo arrantzaleen meritua

- **Erref:** PAS-023/028
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:42:00. **Bukatu:** 00:44:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak

Laburpena:

Lehengo marinela barku txikietan eta eskasetan ibiltzen ziren. Lehengo arrantzaleen bizimodua gogorra zen: neguan pasa behar izaten zituztenak aipatzen ditu.

18. Lehengo negu gogorrak

- **Erref:** PAS-023/030
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:45:28. **Bukatu:** 00:46:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

<p>Lehen neguak gogorrak ziren orain baino. Elurretan hanka-hutsik ibilitakoa da Florentino, asko gustatzen zitzaion hanka-hutsik ibiltzea. Urte batean otsail oso-osoa egin zuen elurra eta izotza; orduan Jaizkibelgo pinuak ihartu egin ziren.</p>

Transkripzioa

- Ni elurretan hankutsik ibili izandu naiz. Ta zuek artua bakizute zer dan ez? Artaberdia, artaberdia behiantzako iten zana. Artaberdia ebaki ta nik hankutsik artaberdia ebakitako tokiyan ibiltzen badakit. Nik zenbat errieta aitu ditut gurasoenetik hola ibiltzen nitzalako. Ni hankutsik, baiño amorratua nitzan. Izugarriya hankutsik, e. Nei espartiñak berriak-eta ematen ziaten, jazten ditut eta geo kendu ta hankutsik ibiltzen nitzan ni, bai, hankutsik. Oain, nik ez dakit e, biño orduan bezelako, zenbat urte izango dia, hemen piñuak eta erre zitunian, otsaila oso-osu-osa in zuen elurra ta jela, elurra ta jela. Berrogei ta gehio urte dia hoi in zuena. Maiña bat goatuko dia gure edadekuak. Orduan, piñua Jaizkibelen piñua erruz zeatu zian, ihartu zian jelakin, bai. Baiño guk ibaian, guk ibaian ezautu deu jela; bai, bai, hoi egiya da.

19. Lehengo udak eta beroak

- **Erref:** PAS-023/031
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:46:35. **Bukatu:** 00:49:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Natura » Meteorologia

Laburpena:

Lehen udak beroak ziren. Behin gizon bat ito egin zen beroarengatik jaizkibelen. Gaur egun beroak erre egiten du; lehengo beroa jatorragoa zen. Lehengo eguraldiari buruz hitz egiten du.

20. Zakur zintzoaren ohiturak

- **Erref:** PAS-023/034
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:51:26. **Bukatu:** 00:53:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Lehen zakur bat bazuen, eta oso zintzoa zen. Haren ohiturak aipatzen ditu.

21. Konfesatzean zer kontatu?

- **Erref:** PAS-023/039
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 01:00:03. **Bukatu:** 01:01:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

<p>Dantza lotua egitea bekatu zen arren, egin egiten zuten, eta gero Florentinok ez zuen konfesatzen. Behin apaizarekin izandako anekdota kontatzen du.</p>

Transkripzioa

- Ez dantza ta ez kantatu ere ez?

- Kantatu, kantatu guk iten genun baiño dantzatu're bai e. Txikierdi ta joaten giñen, Oillolumea ta juaten giñanian dantzatzen genun, hoi dudik be, pekatua baiño guk dantza iten genun.

- Eta ze izaten zen sueltoan eo?

- Ez, denea; eskatuan ta helduta ta. Ta zenbat eta gehio heldu hobeto oandik, bai, bai.

- Ta geo "igual" hoi konfesatu beharko zen ,ez?

- E?

- Konfesatu ta?

- Nik ez, nik ez. Gaiñea apaiz bat bagenun guk hemen jatorra. Hola eoten zan. Zuk zuk komeni zaizkizunak esan hola bea. Ta besteik? Eta ez. Di-da eiten zizun, ala kanpoa. Batian galdetu zian "bBenozuri galdera in behar dizut, aber". Ta bea zan, bea zan nazionalista e, nik iten nun lan iten nun tokiyan apaiz hoi. Ta esan zian "Zuk lapurtzen al dezu?" "Bai jauna" esan niyon holaxe "Bai jauna lapurtzen det nik". Ta "ze lapurtzen dezu?" "Txatarra, saillian puxkak sobratzen dianak eta, hori lapurtzen det". "Ba hoi ez da pekatua. Zuri lehenagotik iten dizu nagusiak". Beak eantzuna.

Apaizak hoixe eman zian, ta bea soziyua zan apaiz hori, bai.

22. Arraunean izandako bizipenak

- **Erref:** PAS-023/041
- **Iraupena:** 0:04:56. **Hasi:** 01:02:59. **Bukatu:** 01:07:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

Arraunean ibilitakoa da Florentino. Orduan nola entrenatzen zen azaltzen du. Batel mota ugaritan aritu izan da arraunean. Traineruan ibiltzeko izandako gorabeherak kontatzen ditu. Kontxako bandera eta Espainiakoa irabazi zuten traineru zaharrarekin. Orduko baldintzak orain baino gogorragoak ziren.

23. Traineruan arazoak

- **Erref:** PAS-023/042
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 01:07:55. **Bukatu:** 01:09:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

1960an traineruan arazoak izan zituzten, eta bitan zatitu ziren. Txapelketa ugari irabazi zituzten lehenago.

24. San Juango trainerua morea zeneko garaia

- **Erref:** PAS-023/043
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 01:09:36. **Bukatu:** 01:11:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

Florentino arraunean zebilen garaian, San Juango trainerua arrosa zen; lehenago, baina, morea izan omen zen. Koloreen banaketa nola egin zen azaltzen du.

25. Arraunlari zen garaiko baldintzak

- **Erref:** PAS-023/044
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 01:11:10. **Bukatu:** 01:12:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

<p>San Juango traineruan arraunlari zebilen garaian, zer arropa eta dutxa izaten zituzten azaltzen du. Bateletan asko jokatzten zuten garai batean.</p>

Transkripzioa

- Eta arropatan ze ibiltzen zenuten?
- Arropa?
- Denok bazenuten traje, denok traje iguala?
- Trajia oain bezela txandarrakin ta? (Barre). Jesus, maria ta jose. Hara!, almazena genun kamaran. Bakizu kamara nun daon? Horren onduan genun almazena ta gero pixka bat lehentxogotik izan deguna plaza aldexio. Gaur erropak busti-bustiyak lagatzen bagenitun, hurrungo eunian han almazenian jartzen genitun zintzilik; haiyek busti-bustiyak jantzi, uda ta negua e. Negua, lehen kontatu dizuten berrogeita gehio urte in zuena zuhaitzak eta erre zitunak zeak, jelak. Gu, orduan, plazan elurra jelatua ta hankutsik... Bestela espartañekin ateratzen, ta total espartañekin joan edo ez joan berdin-berdin zan, berdin-berdin. Guk bakigu, lehenbiziko bateletan hasi giñanian, hementxe elizako onduan, taller bat zan arotzeria. Ta han iten genitun, handik batela botzen genun pruebetako. Ur hotzakin duxatzen, negu gorri-gorri-gorrian, Santo Tomaseta gu hasten giñan bateletan estropadak jokatzeke. Geo, Donostiko jaiyetan ta geo, Pazkuetako hasten giñan atzea, zea, trainerillan. Baiño guk bateletan ta estropada asko jokatzten genitun. Lehenbizi-lehenbiziko urtietan estropadak bateletan ia denak. Geo hasi zian trainerillak eta. Nik bakit, hoi eguardian estropadak jokatu eta gero, beriz atzaldian jokatu batelien.

26. Arraunlarien eserlekuak

- **Erref:** PAS-023/045
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 01:12:41. **Bukatu:** 01:14:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

Batelean 5 lagun sartzen dira, trainerillan 7 eta traineruan 14. Nola antolatzen ziren lehen eta orain azaltzen du.

27. Txapelketetara joateko bidaiak

- **Erref:** PAS-023/046
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 01:14:48. **Bukatu:** 01:17:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

Txapelketak kanpoan izaten zirenean, zer baldintzatan bidaiatzen zuten azaltzen du. Bidaia haietako batean komeriak izan zituzten.

28. Portugaleteko estropadetarako bidaia

- **Erref:** PAS-023/047
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 01:17:29. **Bukatu:** 01:19:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

Behin Portugaleteko estropadetara Lasarteko tripulazioarekin joan zen Florentino. Bidaia hartan izandako bizipenak kontatzen ditu.

29. Lujanbio eta Etxabe patroiak

- **Erref:** PAS-024/002
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:01:50. **Bukatu:** 00:02:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

1956tik 1959ra Joxe Angel Lujanbio izan zen Donibaneko patroia. 1960ko hamarkadako lehen urteetan, berriz, Bibiano Etxabe.

30. Azken estropada, Koxtaperekin

- **Erref:** PAS-024/003
- **Iraupena:** 0:00:26. **Hasi:** 00:02:41. **Bukatu:** 00:03:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

Florentinok azken estropa 1972an jokatu zuen, Koxtaperekin.

31. Traineruan, denak herriko arraunlariak

- **Erref:** PAS-024/004
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:03:07. **Bukatu:** 00:04:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

Donibanetik jendea erruz joaten zen Kontxako estropada ikustera. Garai batean, ia ez zen ordezeko arraunlaririk izaten; "ez zegoen aukerarik" dio Florentinok. Traineruan arraunlari guztiak herriak zireneko pasadizo bat kontatzen du. Berarekin batera arraunean ibilitako bi oiartzuak aipatzen ditu.

32. Sareak tindatzea

- **Erref:** PAS-024/007
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:07:42. **Bukatu:** 00:10:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Nylonezko sareen aurretik, kalamuzko sareak erabiltzen zituzten. Kalamuzko sareak tindatu egin behar izaten ziren. Sareak tindatzeko zer prozesu jarraitu behar izaten zen azaltzen du.

33. Sareak konpontzeko hari motak

- **Erref:** PAS-024/009
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:10:52. **Bukatu:** 00:11:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Sareak konpontzeko hariak lodiera ezberdinetakoak izaten dira, egin beharreko lanaren eta sare zatiaren arabera. Kalamuzko harien kasuan, hari mehea, hari lodia... esan ohi ziren. Nylonezkoen kasuan, berriz, lodiera zenbakien arabera bereizten da.

34. Sare-konpontzaileek arteko giroa

- **Erref:** PAS-024/012
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:13:21. **Bukatu:** 00:16:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Sare-konpontzaileak kantuan eta hizketan aritzen ziren lanean zebiltzan bitartean. Etxe bakoitzetik bost-sei lagun aritzen ziren sare-konpontzen. Teilapean eta kanpo librean aritzen ziren lanean; sareak kanpoan luzatzen zituzten ondo lehor zitezen. Sare-konpontzaileen artean futbol partidak jokatzen zituzten, zaharrak gazteen aurka. Mutikoa zela sare-konpontzaileen afari batera joan zeneko pasadizoa kontatzen du.

35. Kalamuzko eta nylonezko sareak

- **Erref:** PAS-024/013
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:16:03. **Bukatu:** 00:17:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Kalamuzko eta nylonezko sareen arteko aldeari buruz hitz egiten du. Kalamuzko sareak, bustian, aise usteltzen ziren. Nylonezko sareak, berriz, toki itxi batean 10 urte iraun ditzake; eguzkiak hondatzen du sare mota hori.

36. Bajurako sareak

- **Erref:** PAS-024/014
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:17:39. **Bukatu:** 00:18:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Bajurako sareak nolakoa izaten diren azaltzen du. Emakumeak aritzen dira bajurako sareak konpontzen, gizonezkoek baino esku finagoak dituztelako eta orratzak eta sareak txiki-txikiak izaten direlako.

37. Emakume saregileak

- **Erref:** PAS-024/015
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:18:56. **Bukatu:** 00:21:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Emakumeak bajurako sareak konpontzen non aritzen ziren kontatzen du. Emakume asko aritzen zen bajurako saregintzan. Garai batean, herrian bajurako sei-zortzi ontzi izango zirela dio Florentinok. Emakumeak inguruko beste herrietara ere joaten ziren sare-konpontzera.

38. Alga biltzea I

- **Erref:** PAS-024/017
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:21:16. **Bukatu:** 00:24:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Harraldeko arrantza

Laburpena:

Jaizkibelgo Azabaratza kalan eta Urruñan alga biltzen aritu izan da. Algak bildu eta biltegian jasotzen ziren lehortzeko. Behin lehortutakoan, fardoak egin eta kanpora saltzen ziren (Burgosera, Asturiasera...). Alga horiek elikagaiak prestatzeko, botikak eta koloniak egiteko... erabiltzen ziren. Algaren arriskuez hitz egiten du.

39. Alga biltzea II

- **Erref:** PAS-024/018
- **Iraupena:** 0:03:50. **Hasi:** 00:24:06. **Bukatu:** 00:27:56

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Harraldeko arrantza

Laburpena:

Urte sasoiaren arabera, itsasoak alga desberdina botatzen du. Alga bilketa nola egiten den azaltzen du. Alga lehorrean saltzeak lan gehiago ematen du, baina dirua ere bai.

40. Elizaren eragina

- **Erref:** PAS-024/020
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:29:25. **Bukatu:** 00:32:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Aste Santua
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Garai batean, Aste Santua nola ospatzen zen azaltzen du. Herri guztiak parte hartzen zuen prozesioan. Elizaren indarrak mintzo da: "prozesiora joaten ez zena behatzarekin apuntatutzen" zela dio. Lezon elizaren eragina nabarmagoa zen: dantza lotuan aritutako neskei kongregazioan zinta ezberdina jartzen zien, besteen aurrean nabarmen uzteko. Lezon, balkoi tarteetatik zelatatzen omen zituzten dantza lotuan aritzen zirenak. Pasai Donibanen, berriz, libre zen dantza lotuan egitea.

41. Dantzaldiak eta bilerak

- **Erref:** PAS-024/021
- **Iraupena:** 0:04:16. **Hasi:** 00:32:06. **Bukatu:** 00:36:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Herriko jaietan bakarrik izaten zen dantzaldia Pasai Donibanen. Bileretan ibili ohi ziren gehien: Txiki Erdi, Hiru Bide, Altzibar, Oialume, Bentas... Orduko bilerak eta dantza-saioak nolakoak izaten ziren azaltzen du.

42. Neska-laguntzak

- **Erref:** PAS-024/022
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:36:22. **Bukatu:** 00:39:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Neska-laguntzei buruzko kontuak kontatzen ditu. Lehen, neska bati musu bat ematea "gauza handia" zen. Elizaren eraginaz eta debekuez mintzo da.

43. Soldata, amari

- **Erref:** PAS-024/024
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:39:58. **Bukatu:** 00:40:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Lanean irabazitako soldata amari ematen zion ezkondu zen arte. Aparteko lanetatik (arrain-deskargatik...) ateratzen zuen dirua berarentzat jasotzen zuen.

44. Sareak egiteko prozesua

- **Erref:** PAS-024/028
- **Iraupena:** 0:04:16. **Hasi:** 00:44:21. **Bukatu:** 00:48:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:

Sareak nola egiten diren azaltzen du. Prozesua erakusten du.

45. Gerrako oroitzapenak

- **Erref:** PAS-024/030
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:49:14. **Bukatu:** 00:52:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra hasi zenean, Florentinok sei urte zituen. Itsasontzietatik botatzen zitzuten tiroetako balak baserri aurreko iratze-metetan sartzen ziren. Donibanetik jende askok ihes egin zuen mendi aldera, Bilbora... Arrokaundietan kaleko jendea hartu zuten. Herrerako fusilamenduetako tiro-hotsak entzuten zituzten. Trabajaadoreak gogoratzen ditu Jaizkibelgo bidea egiten.

46. Gosea, gerra denboran

- **Erref:** PAS-024/031
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:52:36. **Bukatu:** 00:53:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerraren eraginari buruz hitz egiten du. Eskuzko errota txiki batekin txikitzen zuten artoa. Esne nahikoa zuten baserrian. "Gosea ezagutu dugu, baina ez kalekoek bizitako modukoa".

47. Arrokaundietatik Eguzkialdera

- **Erref:** PAS-024/033
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:54:03. **Bukatu:** 00:55:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Hego haizeak kalte handiak eragiten zituen Arrokaundieta baserrian. Etxe jabeak ez zien uzten kalteak konpontzen, eta berak ere ez zuen obrarik egin nahi. Gauzak horrela, gurasoek lurak zituzten Eguzkialden eta hara joan ziren bizitzera, artean Florentino gaztetxoa zela.

48. Soldaduak, lapurretan

- **Erref:** PAS-024/035
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:55:15. **Bukatu:** 00:58:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Arrokaundietan bizi zirela, soldaduek (trabajadoreek) arbia eta esnea harrapatzen zien. Florentinoren aitak lapurretan harrapatu, baserrira eraman eta behar zutena eskatzeko esan zien, ez lapurretan aritzeko. Donibanen ibiltzen ziren soldaduei buruzko kontuak.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-30

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com